

Prof. dr. Josef Opatrný
Středisko iberoamerických studií
FF UK

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Livia Kotuláková, *Juan Bosch y su crítica de la dictadura trujillista*, str. 111 rkp.

Autorku diplomové práce inspirovalo k zájmu o postavu jednoho z nejvýznamnějších dominikánských politiků dvacátého století Juana Bosche symposium konané za mezinárodní účasti v roce 2016 v Praze. Při této příležitosti daroval dominikánský konzulát v Praze knihovně Střediska ibero-amerických studií kritické vydání kompletního díla Juana Bosche, které pak posloužilo diplomantce jako pramenná základna. Opírala se přitom zejména o Boschovy texty z desetiletí 1940- 1950, používala ale také jeho obsáhlejší práce z let pozdějších, kdy už ovšem mohl Bosch sledovat Trujilla a jeho diktaturu jako uzavřenou kapitolu, hojně studovanou v kontextu zájmu odborné veřejnosti o diktátorské režimy Latinské Ameriky poloviny dvacátého století.

Trujillův režim je také obsáhle prezentován v druhé části diplomové práce, kde Kotuláková využívá především dobře zvolenou sekundární literaturu, v první řadě práci Jesúse de Glíndeze a dnes už klasické dílo Franka Moya Ponce, který před deseti lety sledoval Trujillovu diktaturu v kontextu dominikánských dějin. Jejich výrazným prvkem byla permanentní obava velké části dominikánské společnosti z eventuální agrese ze sousedního Haiti, založená na zkušenosti z devatenáctého století a přítomnosti haitských zemědělských dělníků na dominikánském venkově. Ti vzhledem k ekonomické situaci ve francouzsky mluvící části ostrova setrvali v Dominikánské republice i mimo období sezónních prací a pro své omezené ekonomické a sociální možnosti zůstávali marginalizovanou, a obávanou, společenskou skupinou. Vzhledem k tomu, že kořeny problematických vztahů mezi Dominikánskou republikou a Haiti sahají až do devatenáctého století a některé skutečnosti z tohoto období výrazně ovlivňovaly postoje různých vrstev dominikánské společnosti nejen v prvních desetiletích století dvacátého, ale i později, uvedla diplomatka základní problémy dějin devatenáctého století ve velmi dobře koncipovaném přehledu. Z jejího výkladu lze pak pochopit, proč razantní zákrok Trujillova režimu proti haitské minoritě v Dominikánské republice v druhé polovině třicátých let zjednal diktátorovi širokou popularitu, jíž pak dovedl obratně využívat a dále posilovat v období druhé světové války, která byla obecně impulsem pro rozvoj ekonomiky většiny zemí regionu. Trujillo přitom cílevědomě a úspěšně usiloval o ovládnutí nejen vojenských a politických, ale také ekonomických institucí země a dosáhl mimořádného postavení ve všech těchto oblastech.

Detailní popis politické situace a sociálně ekonomických poměrů v Dominikánské republice třicátých a čtyřicátých let potom slouží Kotulákové jako východisko při analýze Boschovy kritiky Trujillova režimu. Soustřeďuje se zejména na jeho kritiku trujillismu v politické oblasti a dochází zde k závěru, že tato kritika byla součástí Boschovy snahy Trujillov režim diskreditovat a v konečné fázi i svrhnout.

V závěru s překvapením konstatuje, že přes velký zájem dominikánských historiků o osobu, aktivity a myšlení Juana Bosche, kde v podstatě všichni autoři konstatují jeho kritický vztah k Trujillově diktatuře, existuje jen málo prací, které by tuto kritiku blíže analyzovaly. Jejich ambicí je především popsat Boschovo úsilí s Trujillovým režimem skoncovat.

Autorka se snažila o přehlednou prezentaci problému a pečlivou analýzu Boschových textů, v obou případech uspěla. Drobnou vadou na kráse jsou překlepy či chybějící písmena, obojí zřejmě důsledek chvatu při dokončování textu, který jinak splňuje všechny požadavky kladné na diplomovou práci. Proto ho bez výhrad doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výborný.

V Praze, 18. srpna 2019.

Prof. Dr. Josef Opatrný